

Klaus Kuurinmaa

KITUPIIKKI

ja kolme muuta satua

Hurvitus

Sisällys

Kitupiikki	2
Turha-Toivo	8
Takaperoinen prinsessa	14
Keiju ja hämähäkki	17

Kitupiikki

Olipa kerran mies, jolla oli niin paljon rahaa, että hän olisi voinut vaikka tehdä siitä kasan ja istua sen päälle. Mutta hän pitikin rahansa kirstussa ja kirstun piilossa, ettei kukaan niitä nähnyt, eikä kukaan niistä tiennyt. Luulet varmaan, että hän pukeutui hienosti, herkutteli ja asui palatsissa viettäen iloista elämää. Ehei, ei tämä mies! Hän käytti samoja vaatteita niin kauan, ettei niissä näkynyt paikatonta kohtaa, ja sen jälkeen hän käytti niitä vielä toisen mokoman. Eikä hän herkutellut. Lihaa ja leivoksia ei koskaan ollut hänen pöydässään. Hän viljeli omaa pientä kasvimaataan ja eleli miten kuten sen tuotoksilla. Ja talo! Oli hyvä, että se oli aikoinaan rakennettu hyvin, sillä yhtään ropoa ei ollut pantu kunnostamiseen. Talossa oli olohuone ja makuuhuone, keittiö, kellari ja ullakko, mutta maali rapisi ja tapetit repsottivat, saranat kitisivät ja tuoli, josta oli jalka poikki, nojasi seinää vasten.

Entä isäntä itse? Hän oli ynseä ja äkäinen, hänen äänensä oli yhtä mätä kuin hampaantygät hänen suussaan, hänellä oli koukkuleuka ja koukkuselkä ja ruokkoamaton hiuspehko suuren kaljun ympärillä. Häntä eivät kiinnostaneet kirjat, musiikki, tanssi tai toisten ihmisten seura ylipäätään. Rahaa hän ei käyttänyt, eikä halunnut käyttää, eikä hän koskaan antanut kenellekään mitään, ei köyhimmällekään. ”Vai rahaa! Enhän kieri kullassa itsekään!” hän vastasi kerjäläisille, ja siinä hän puhui totta, sillä hänen kirstunsa oli täynnä hopeakolikoita. Hänen saituutensa oli ilmeistä, mutta sen lisäksi häntä pidettiin vielä köyhänäkin. Hän oli oikea kitupiikki.

Eräänä kauniina päivänä, kun aurinko oli jo ahkeroinut hyvän aikaa, kuului ovelta koputus. Talon isäntä ei tehnyt elettäkään mennäkseen ovelle, koska hän ei odottanut ketään luokseen, eikä kukaan, joka tunsivat hänet, halunnut tulla hänen luokseen, ja ne, jotka eivät tunteneet häntä, tulivat luultavasti joko kerjäämään tai jossain muussa yhtä joutavanpäiväisessä tarkoituksessa. Niinpä hän vain istuskeli tuolissa ja kuunteli. Ensimmäinen koputus oli ollut hiljainen, melkein pä arka, mistä talon isäntä päätteli, että häiritsijästä pääsee eroon odottamalla. Koputus toistui hieman kovempaa, mutta kitupiikki risti kätensä rinnalleen ja odotti kuulevansa vielä yhden koputuksen, ja sen jälkeen poistuvat askeleet. Mutta kolmas koputus kuulosti aiempia vaativammalta ja sitä säesti heleä ääni, joka huusi:

– Oletteko siellä, eno kulta? Täällä on sisarentyttärenne!

Kitupiikki oli tottunut kuulemaan monenlaisia verukkeita, mutta aikansa tuumailtuaan hän muisti, että hänellä tosiaan oli ollut yksi sisar. Tämä oli asunut kaukana, ja joskus seitsemisentoista vuotta aikaisemmin hän oli saanut tyttären, mutta kitupiikki ei matkustanut kastejuhlaan vaan lähetti

lämpimät onnittelunsa ja enollisen siunauksensa. Sittemmin hän ei ollut kuullut mitään sisarestaan tai tämän perheestä.

Hän siis oli yhä eno. Ja hänen sisarentyttärensä koputteli ja huhui ovella. Niinpä kitupiikki nousi hitaasti ylös tuolista, ähkäisi ja laahusti ovelle.

– Oletteko kotona, eno hyvä? Avatkaa toki, jos olette!

Lopulta eno tarttui ovenkahvaan ja aukaisi. Kynnyksellä häntä vastapäätä seisoivat viehättävä rusoposkinen tyttö, jolla oli hiukset palmikolla ja yllään ruudullinen mekko. Toisessa kädessään hänellä oli säkki.

– Mitä sinä haluat, kun et ole enoasi muistanut muutenkaan?

– Voi, eno kulta, enhän ole tiennytkään teidän olemassaolostanne ennen kuin vasta jokunen viikko sitten, kun armas äitini kertoi siitä kuolinvuoteellaan. Kuusitoista vuotta hän eli leskenä ja kovalla työllä me elätimme itsemme. Mutta sitten paha tauti sai hänet kynsiinsä ja lopulta surmasi. Hän kertoi, että minulla on yksi sukulainen, joka voisi huolehtia minusta, kunnes olen täysi-ikäinen.

– Ai jaa, no, sehän on hyvä. Kuka hän on?

– Te tietenkin, eno-kulta!

Tämähän on kauheaa, ajatteli eno.

– Vai niin! Kaunista, kaunista. Mutta tyttö pieni, olen köyhä ja vaivainen, enkä omista kuin taloni, tavarani ja maatilkun talon ympäriltä. Kun se hädin tuskin elättää minut, miten me kaksi tulisimme toimeen? Mutta koska olet noin sievä, olet varmasti jo löytänyt itsellesi sulhasen. Jos kovasti mielit naimisiin, annan mielihyvin siunaukseni.

– Voi, eno-kulta! Olenhan vielä alaikäinen, eikä kukaan katsahda tällaiseen köyhään tyttörukkaan. Muttei enon tarvitse huolehtia, sillä olen pienestä pitäen tehnyt kovasti töitä. Osaan hoitaa kasvimaata ja ommella ja kutoa.

– Saitkos yhtään perintöä? kysyi eno.

– Talomme ja puutarhamme riittivät juuri ja juuri velkoihin ja hautajaisiin. Mukanani on koko omaisuuteni.

Eno ymmärsi, että laki käskää häntä huolehtimaan sukulaisestaan. ”Jos tyttö on ahkera, hänestä voi olla iso apu”, eno mietti.” Jos tyttö on laiska, hänet voi ajaa piikomaan.”

– Käyhän sitten sisälle, sanoi eno. – Mutta varoitan sinua: elämä ei ole helppoa!

– Voi, eno! Äiti sanoikin, että teillä on sydän kultaa!

Se oli enolle aivan uusi ajatus, ja hänen mieleensä tunkeutui etäinen harmin kajastus siksi, ettei asia ollut niin.

Ensimmäisestä päivästä alkaen ryhtyi sisarentytär ripeästi työhön ja hän alistui mukisematta enonsa määräyksiin. Hän toi taloon raikkaan tuulahduksen, joka enolle merkitsi sitä, että sisarentytär oppi lukemaan jo hänen ilmeestään, mitä seuraavaksi piti tehdä. Uurastuksellaan sisarentytär sai kasvimaan tuottamaan runsaasti, niin että pian hän sai käydä torilla myymässä vihanneksia. Ne tuottivat niin hyvin, että sisarentytär saattoi ostaa lankoja, joista hän neuloi liinoja ja paitoja myytäväksi. Eno huomasi heti sisarentyttärensä menestyksen ja antoi rahaa päivä päivältä vähemmän. Kun eno sitten kerran tarjosi surkealla ilmeellä yhtä vaivaista kuparilanttia, sanoi sisarentytär herttaisesti:

– Ei, eno-kulta, ei teidän tarvitse antaa vähiä rahojanne. Olen saanut kaiken riittämään mainiosti tarpeisiimme ja enempäänkin. Minä hoidan talouden; olettehan antanut minulle kodin!

Parempaa uutista ei eno ollut kuullut vuosiin. Niin sisarentytär elätti heidät molemmat.

Jonkin ajan kuluttua sisarentytär ripusteli ompelemiaan verhoja. Hän katsoi hellästi uudessa paidassaan kököttelevää enoan ja sanoi:

– Salliihan eno-kulta minun siivota olohuoneen? Voisin järjestää makuusoppeni vähän viihtyisämmäksi. Saman tien voisin siivota enon makuukamarin ja keittiön myös! Tulisi oikein puhdasta, ja uudet verhot ja pöytäliinat näyttäisivät paremmilta.

Tähän saakka sisarentytär oli tyytynyt vain lakaisemaan ja tiskaamaan. Suursiivousta ei eno ollut tullut ajatelleeksi laisinkaan. Enoa painoi kovasti huoli kirstustaan.

– Siitä on sinulle kovasti vaivaa, sanoi eno.

– Voi, ei ollenkaan, sanoi sisarentytär. – Olen tottunut siivoamaan. Ja onhan eno nähnyt, kuinka naisen kädenjälki on muuttanut taloa.

– No, hyvä on, sanoi eno. – Mutta älä tee sitä tänään. Tee se vasta huomenna.

– Se onkin parempi ajatus, koska silloin voin käyttää siivoamiseen koko päivän, sanoi sisarentytär ja lähti torille.

Eno huokaisi syvään. Hänellä olisi tämä päivä aikaa kätkeä kirstu. Hän melkein juoksi sänkynsä luo ja avasi sen alla olevan lukollisen laatikon, jossa oli tuo ruosteinen kirstu, suuri kuin miehen syli ja painava kuin synti. Kun eno yritti vetää sen esille, se ei liikahtanut hiukkaakaan. Kun eno tarttui siihen kaksin käsin, se liikahti vähän, tai sitten se oli eno, joka liikahti. Kun eno kitkutteli aikansa, kirstu suostui lopulta siirtymään lattialle. Ähkien ja puuskuttaen, työntäen, vetäen ja potkien eno raahasi kirstua makuuhuoneesta olohuoneeseen ja kellarin ovelle. Kellarin portaissa hän sai ponnistella kahdesti joka askelmalla, kirstun kummankin pään kanssa. Kun kirstu lopulta oli kellarin perimmäisessä nurkassa, hiki virtasi enosta puroina ja sydän hakkasi kuin olisi lyönyt lantteja. Näin kovasti ei eno ollut aikoihin raatanut rahojensa eteen.

Niin sitten tuli ehto, ja aamu, ja seuraava päivä. Sisarentytär ryhtyi innokkaasti siivoamaan ja eno lähti kipeitä jäseniään valittamatta pois tieltä. Palattuaan taloonsa iltapäivällä eno ei ollut tunnista sitä omakseen, niin siistiksi, puhtaaksi ja viehättäväksi oli sisarentytär sen saanut. Kaikissa ikkunoissa oli verhot, kaikilla pöydillä liinat, kaikilla tuoleilla tyynyt.

– Mistä kaikki tämä raha? huudahti eno.

– Voi, eno-kulta, työlläni minä sen olen ansainnut! Älkääkää te nyt siitä rahasta, panen loput säästöön. Ja pianhan hankin lisääkin!

Eno hyrisi tyytyväisyyttään ja kävi halulla katettuun pöytään, jossa höyrysi kuuma lihakeitto.

– Saanhan pyytää enolta yhtä asiaa? kysyi sisarentytär kainosti, ja nähdessään enonsa epäluuloisen ilmeen hän lisäsi: - Voi, ei se ole mitenkään kuluihin liittyvää! Haluaisin vain pitää talon jatkossakin siistinä.

– Saat luvan, vastasi eno kauhoessaan keittoa lautaselleen.

– Kiitos, eno-kulta! Siispä seuraavaksi siivoan kellarin. Siellä oli ihan kamalasti pölyä. Hämähäkinseitit olivat niin isoja, että ne kelpaisivat verhoiksi.

Soppakauha kilahti lautaseen, kun eno katsahti sisarentyttäreensä lakanankalpeana.

– Oletko sinä käynyt kellarissa? kysyi eno ääni väristen.

– Vain pikaisesti, koska en pölyltä nähnyt mitään. Siksi voisin huomenna jatkaa siivoamista kellarista.

Väri palasi vähitellen enon kasvoille, kun hän lusikoi keittoa suuhunsa.

– Hyvä on, mutta älä tee sitä huomenna. On parempi, että olet välillä ulkona, jotta säilytät poskiesi punan, sanoi eno.

– Se onkin parempi ajatus! Huomenna menen torille ja siivoan kellarin vasta ylihuomenna.

Niin tuli ehto, ja aamu, ja seuraava päivä. Sisarentytär nousi varhain ja lähti torille iloisena. Eno nousi pian sen jälkeen sadatellen. Hän riensi kellarin ja alkoi kiskoa kirstuaan. Raahaaminen ei ollut yhtään helpompaa, vaan kaksin verroin sai eno ponnistella saadakseen kirstunsa ullakolle.

Kun sisarentytär seuraavana päivänä rehki kellarissa, eno oli liian väsynyt mennäkseen pois. Sen sijaan hän kierteli kasvimaalla ihastelemassa sisarentyttäreensä viljelyksiä. Erityisesti enoa miellytti se, ettei sisarentytär ollut istuttanut kukkia yhteenkään sellaiseen kohtaan, jossa oli mahdollista kasvattaa hyötykasveja.

Kun oli illallisen aika ja molemmat istuivat höyryävän padan äärellä, eno kiitteli vuolaasti sisarentyttäreensä ahkeruutta ja taitavuutta.

– Kiitos, eno-kulta! Nyt kellarimme on hyvä säilytyspaikka monenlaisille tavaroille, kun se on puhdas ja siisti ja sinne viitsii naisihminenkin mennä. Sitten minulla olisi vielä yksi

pyyntö, sanoi sisarentytär hellästi, mutta nähdessään epäluulon pilkahduksen enonsa silmissä hän lisäsi kiireesti: - Mutta ei se ole mitään kuluja kasvattavaa. Arvaat varmaankin, että koko talo ei vielä ole käyty läpi. Myös ullakko on täynnä tomua ja seittejä.

– Oletko sinä käynyt ullakolla? kysyi eno kalmankalpeana.

– Ihan pikaisesti vain, koska se oli aivan kauheassa siivossa. Mutta voisin siivota siellä huomenna.

Nuohonnee vielä piipunkin, mietti eno synkkänä. Mutta haarukoidessaan lihaa padasta hän rauhoittui hiukan ja väri palaili hänen kasvoilleen.

– Hyvä on, sanoi eno. – Mutta älä tee sitä huomenna. Tarvitset yhden ulkoilmapäivän.

– Se on oikein hyvä ajatus. Menenkin huomenna markkinoille ja siivoan ullakon vasta ylihuomenna.

Niin tuli ehtoo, ja aamu, ja seuraava päivä. Sisarentytär nousi varhain valikoidakseen ja järjestääkseen myytäviään ja lähti sitten. Eno nousi vuoteeltaan manailleen ja kapusi ullakolle. Siellä hän istui tovin epätoivoisena miettien mihin voisi kätkeä kirstunsa. Sitten hän keksi, että hän voisi kätkeä sen maahan. Niin eno kokosi tarmonsia ja voimansa ja kiskoi kirstunsa riemulla ulos asti. Päästyään puutarhaan hän katsahti ympärilleen. Ei kirstua voinut kaivaa mihin tahansa. Kasvimaa menisi herkästi piloille. Kukkia taas ei ollut niin paljon, että niiden alle olisi voinut kaivaa. Ainoaksi vaihtoehdoksi jäi puutarhan laidalla kasvava yksinäinen päärynäpuu. Eno haki kellarista raskaan ruosteisen lapion, jolla hän sitten kaivoi kuopan päärynäpuun juurelle. Kun kuoppa oli valmis, eno pudotti arkun sen pohjalle. Kun hän loi kuoppaa umpeen, alkoi sataa. Aluksi pisaroita tipahteli harvakseltaan, mutta kun eno tasoitti kuoppaa, satoi kaatamalla. Koko puutarha muuttui mutavelliksi, mutta enosta se oli vain hyvä, sillä hänen ei tarvinnut peitellä jälkiään. Kohta ei erottanut, että mitään oli raahattu tai että mistään oli kaivettu.

Kun sisarentytär palasi, hän näki enonsa yltä päältä märkänä yskimässä vuoteessa.

– Voi, eno-kulta! Pitikö teidän mennä kasvimaalle tällaisella ilmalla? Olisinhan minä sen hoitanut vaikka huomenna.

Eno vilustui pahasti, ja sisarentyttäreillä oli kädet täynnä työtä hänen hoivaamisessaan, niin että ullakon siivoaminen siirtyi kahdella viikolla. Kuume nousi väliin korkeaksi. Eno houraili ja sisarentytär pelkäsi hänen menehtyvän, kävipä jopa lääkäri enoa katsomassa. Kuitenkin eno lopulta parani, mutta ihan entiselleen ei hänen terveytensä koskaan enää palautunut. Enon kävely muuttui hitaaksi ja hänen olemuksensa jotenkin voimattomaksi, joten päivät kuluivat jatkossa pääasiassa tuolissa istuskellen ja puutarhaan katsellen.

Parissa vuodessa sisarentyttäreistä kehkeytyi viehättävä ja vauraskin nuori nainen, jolle suorastaan sateli avioliittotarjouksia. Mutta hän torjui ne kaikki sanoen hoitavansa vanhaa enoaan

vaikka lopun elämäänsä. Ja lopun enon elämää hän hoitikin, sillä äkkiä eno kuoli. Sisarentytär itki haikeasti ja järjesti enolleen varsin hienot hautajaiset, olihan hän nyt perinyt tämän talon ja puutarhan. Mutta mihin eno haudattaisiin?

– Viimeiset vuotensa hän istui katselemassa tuota päärynäpuuta, sanoi sisarentytär. – Hänellä oli usein suussaan pieni hymyntapainen, joten varmaan tuosta puusta oli tullut hänelle jotenkin rakas. Haudatkaamme hänet siis sen juurelle!

Kuusi miestä kantoi enon arkkua ja neljä kaivoi hautaa. Kuoppa ei vielä ollut kovin syvä, kun lapiot kilahtivat.

– Onko siinä kivi, ihmetteli yksi kaivajista.

– Katsotaas, sanoi toinen ja kangersi esiin kirstun. Miehet mursivat sen auki ja huudahtivat.

– Neiti! Teistä tuli nyt rikas nainen! Täällä on kirstu täynnä hopeakolikoita.

– Oi, hyvät herrat, olemme hautaamassa rakasta enoani. Se painaa sydäntäni, eikä mikään maallinen sitä kevennä. Mutta ottakoon kukin teistä sieltä kourallisen, ei, ottakaa kaksi, ja nostakaa se sitten pois ja kaivakaa kuoppa loppuun.

Kun oli tehty työtä käskettyä, miehet nostivat enon arkun laskeakseen sen hautaan.

Sisarentytär painoi suudelman arkun kanteen ja sanoi:

– Laskekaa hellästi, hyvät herrat; enoni oli oikea aarre. Sillä hopeaa me maasta nostimme, mutta kultaa me sinne laskemme.

Turha-Toivo

Olipa kerran iäkäs pariskunta, joka oli kauan toivonut lasta. Kun heille viimein suotiin poika, iltatähti, jäi se myös heidän ainokaisekseen. He hellivät lasta kaikella rakkaudellaan ja antoivat hänelle nimeksi Toivo. Vuosi toisensa jälkeen vanhemmat uurastivat kotona ja pellolla, kun taas Toivon vuodet kuluivat, äitinsä murheeksi ja isänsä mieliharmiksi, uunin päällä makaillen. Jos äiti joskus pyysi Toivoa osallistumaan talon töihin, tämä mutisi jotain hyväntahtoista ja käänsi kylkeä. Jos isä joskus komensi Toivoa töihin, tämä vain käänsi kylkeä. Niinpä isänsä oli jo varhain muodostanut käsityksen, että poika oli vätys, eikä hänestä muuta tulisikaan, mutta äiti elätteli salassa toiveita. Kerran eräs matkalainen kaatui hevoscärryillään ja Toivon vanhemmat kävivät ripeästi auttamaan häntä. Kun vieras kysyi, eikö kannattaisi pyytää apuun myös talon nuori isäntä, tokaisi isä siihen: ”Turha toivo!” Ei kulunut kauaakaan, kun juttu oli levinnyt kaikkien tietoon. Sen seurauksena Toivoa ruvettiin yleisesti kutsumaan Turha-Toivoksi. Silti, tai kaikesta huolimatta, Toivosta kasvoi komea nuorukainen.

Eräänä nimenomaisena päivänä oli perhe sisällä talossa. Äiti leipoi, isä luki sanomalehteä ja Turha-Toivo loikoili uunin päällä kissojen kanssa.

– Kuulepas tätä, eukkoseni, huudahti isä. – Täällä lehdessä on kuninkaanhovin maksama ilmoitus. ”Hänen Majesteettinsa kuningas tekee tiettäväksi koko valtakunnalleen ja laajemminkin, jos kiinnostusta ilmenee, että Hänen Majesteettinsa ainoa lapsi, Hänen Kuninkaallinen Korkeutensa kruununprinsessa on tullut täysi-ikäiseksi ja saavuttanut täten soveliaan iän solmia avioliitto.”

– Ihan kuin meidän Toivo, sanoi äiti. – Hänkin on täysi-ikäinen.

– ”Julkisesti ilmoitetaan, että Hänen Majesteettinsa lupaa kruununprinsessan käden sille, joka tekee jotain sellaista, jota kukaan ei ole koskaan aiemmin tehnyt.”

– Siinäpä vasta ehto, hämmästeli äiti. – Ihanko kuka vain voi saada prinsessan?

– Niin tässä sanotaan, eikä sanomalehti valehtele, sanoi isä. – Mutta onhan sellaisen tekeminen niin vaikeaa, ettei sitä voi harjoittaa kuin joku prinssi taikka filosofi. Mitenkä joku tavallinen ihminen voisi mitenkään tehdä ennen tekemätöntä?

– Toivottavasti sellainen löytyy, sanoi äiti. – Olisi sääli, jos niin hyvä ja kaunis prinsessa ei pääsisi naimisiin.

Turha-Toivo venytteli uunin päällä ja haukotteli kuuluvasti.

– Luehan, isäukko, vielä uudestaan se ilmoitus!

– Lue itse, jos kiinnostaa, isä ärähti ja käänsi sivua. – Minä en rupea sinulle toistelemaan!

– Lue nyt, kun poika pyytää, sanoi äiti. – Panen jo kaakunkin uuniin.

Isä otti ilmoituksen esille ja alkoi lukea niin hiljaa ja epäselvästi, että Turha-Toivo joutui useasti keskeyttämään kysyäkseen, mitä siinä oikeastaan sanottiin, mutta ilmoituksen loppua kohden isän ääni kohosi jo aika kovaksikin. Kun isä oli lukenut ilmoituksen, Toivo kysyi:

– Onko siinä osoitetta?

– En katsonut, isä sanoi ja käänsi sivua.

– On siinä oltava, sanoi Turha-Toivo.

– Katso nyt, kun se on pojalle tärkeää, sanoi äiti. – Kaakkukin on jo paistumassa.

– Kuninkaallinen kanslia, Kuninkaanlinna. Päivätty eilislle. Kosijoita odotetaan huomenna.

Turha-Toivo hyppäsi uunin päältä niin vikkellästi, että hänen vanhempansa ihan hämmästyivät. Hän otti hellan vierestä kirveen oikeaan käteensä ja halkopinosta yhden halon vasempaan.

– Tämä poika lähtee kuninkaanlinnaan! sanoi Turha-Toivo.

– Voi, poika kulta, mitä sinä siellä? sanoi äiti. – Linna on suuri ja kaupunki kaukana, ja tuleehan tännekin ensi vuonna markkinat.

– Ei, äitimuori, nyt minun on mentävä. Prinsessa ei ehkä saavu markkinoille.

– Meinaatko sinä vihdoinkin mennä töihin? kysyi isä.

– Minä menen ottamaan prinsessan morsiamekseni, isäukko! Jos äitimuori laittaa minulle evästä matkaan, niin ehdin kuninkaanlinnaan vielä illaksi. Enempää kuin päivää varten ei tarvitse varustaa, tottahan kuningas pitää huolta vieraistaan.

– Voi, laitanhan minä, poikakulta, sinulle eväät, sanoi äiti. – Saat kaakunkin mukaasi.

– Kaakunkin! isä huudahti. – Se on jo liikaa.

– Ei prinsessaa voi pelkän suolaisen varassa mennä kosimaan, sanoi äiti.

Turha-Toivo otti eväät, kirveen ja halon. Sitten hän heilautti kättään ja sanoi:

– Kun häitä laitetaan, lähetän vaunut hakemaan teidät juhlaan!

Turha-Toivo astui ovesta pihalle, meni portista maantielle, kulki sitä aikansa, kunnes saapui valtatielle, jota pitkin hän käveli aina kuninkaanlinnaan saakka. Matkalla eväät hupenivat niin, että kuninkaanlinnaan saapuessa hänellä ei ollut jäljellä kuin murunen kaakusta, jonka hän nautti iltapalaksi. Oli tullut jo iltayö ja siksi pimeä, että Turha-Toivo hakeutui lähimpään heinäkasaan, laski kirveen ja halon käsistään ja nukahti.

Kun aamu koitti, Turha-Toivo heräsi torvensoittajien fanfaariin. Kosijoita oli saapunut runsaslukuisesti läheltä ja kaukaa, idästä ja lännestä, pohjoisesta ja etelästä sekä väli-ilmansuunnista. Koko valtakunta tuntui olevan paikalla katselemassa; eihän prinsessaa joka päivä saateta miehelään. Linna oli koristeltu juhlavasti kukilla ja paperitähdillä, ja lippu liehui melkein joka salossa. Kun toiset kosijat palvelijoiheen järjestäytyivät menäkseen portista kuninkaanlinnan

sisäpihalle, Turha-Toivo puisteli heinät yltään ja käveli jäseniään oikoen lähimmän oven luokse käsissään kirves ja halko. Hän koputti oveen, jolloin häntä pyydettiin astumaan sisälle.

– Saisikos kosija aamiaista, kysyi Turha-Toivo.

Nauraen pyydettiin Turha-Toivoa istumaan. Huone oli linnan työväen ruokatupa ja siellä syötiin juuri aamiaista. Turha-Toivo söi niin runsaasti, että hänen teki mieli heti käydä levolle.

– Joko kosijat ovat menneet sisälle? kysyi Turha-Toivo muistaessaan varsinaisen asiansa.

– Jo vain, vastasi yksi palvelijoista. – Tuo torvien töräytys oli merkki siitä, että valtaistuinsalissa aloitetaan vastaanotto. Kenenkä palvelija sinä olet?

– En kenenkään, juurihan sanoin tullessi kosimaan, sanoi Turha-Toivo.

Kukaan ei uskonut Turha-Toivoa, vaan hänen käskettiin hakeutua isäntänsä luokse vähän äkkiä. Turha-Toivo nousi ja kiitti aamiaisesta ja palasi linnanpihalle. Hetkisen hän katseli ympärilleen ja suunnisti sitten sinne, missä näki suuren ihmisjoukon ja myyntikojuja.

– Anteeksi, miten pääsee prinsessan luokse? kysyi Turha-Toivo lähimmältä kaupustelijalta, jolla oli myynnissä postikortteja ja rintanappeja, joihin oli maalattu prinsessan kuva.

– Sinusta en tiedä, mutta kosijat menivät noista ovista äskettäin, vastasi kaupustelija ja viittasi suuriin oviin, jotka johtivat linnan sisäpihalle. – Ostatko napin vai kortin?

– Onko tuo prinsessa? kysyi Turha-Toivo osoittaen nuoren naisen kuvaa. – Vai tuo vanhempi nainen?

– Vanhempi on edesmennyt kuningatar, prinsessan äiti. Kuningas jäi leskeksi muutama vuosi sitten. Nuorempi on prinsessa. No, ostatko?

– Hänpä onkin kaunis. En tehnytkään turhaa matkaa, sanoi Turha-Toivo.

– Kuuluu olevan myös viisas, sanoi kaupustelija. – Mutta luonnetta ei voi painaa korttiin. Kummanko otat – vai otatko molemmat?

– En, kiitos, osta mitään. Luulen kyllä tuntevani prinsessan.

Kaupustelija ihmetteli vähän, mutta ryhtyi pian tekemään kauppaa toisten kanssa. Turha-Toivo asteli suurten ovien eteen ja oli tarttumassa pronssiseen kolkuttimeen, kun silmien korkeudelta avautui luukku, josta tuijotti tuima silmäpari.

– Mitä asiaa, sanoi ääni, joka oli enemmän käskävä kuin kysyvä.

– Olen tullut kosimaan prinsessaa, mutten ehtinyt äskeiseen joukkoon, koska söin aamiaista.

Luukku suljettiin saman tien. Turha-Toivo jäi seisomaan ovien eteen. Hän seisoi siinä niin kauan, että ihmiset kiinnittivät häneen huomiota ja alkoivat nauraa ja huudella hänelle. Turha-Toivo ei kääntynyt katsomaan taakseen, vaikka meteli ja ivailu yltyivät. Jonkin ajan kuluttua se kuitenkin loppui, koska ovea raotettiin juuri yhden ihmisen mentäväksi ja Turha-Toivo astui sisäpihalle. Hänen edessään seisoi vankkarakenteinen haarniskoitu vartija, jolle kuului tuo äskeinen silmäpari.

- Sanoivat, että joukosta puuttui joku, joka oli ilmoittanut saapuvansa. En tiedä, enkä kysy, oletko sinä hän, sanoi vartija. – Mitä sinä aiot tehdä tuolla kirveellä?
- Teen sen, mitä vaaditaan prinsessan saamiseksi. Ja halko kuuluu samaan.
- Jaha. Portaat ylös ja suoraan punaista mattoa eteenpäin, niin saavut valtaistuinsaliin.

Sisäpiha oli täynnä sotilaita ja palvelijoita, jotka kaikki olivat pukeutuneet parhaimpiinsa. He vartioivat kosijoiden tuomia rikkauksia ja kalleuksia, joiden joukossa oli kaikkea, mitä saattoi toivoa näkevänsä ja vielä vähän muutakin. Linnan portaikko oli hienoa marmoria ja seinillä molemmin puolin roikkui jättimäisiä seinäverhoja, koska tapettia ei ollut vielä keksitty. Joka toisella askelmalla seisoivat ilmeettömät paasipoika, joka kumarsi tulijalle, kun tämä astui kohdalle. Mutta loisteliain kaikista oli valtaistuinsali, joka oli kultaa ja hopeaa lattiasta kattoon.

Kun Turha-Toivo turhaan yritti löytää istumapaikkaa, hänen luokseen kiiruhti kuninkaan kamreeri, jolla oli hännystakki ja soljet kengissä sekä leijonanharjaperuukki. Hän oli oikea salonkileijona.

- Etsitkö isäntääsi? kysyi kamreeri kuiskaten.
- En vaan prinsessaa. Olen tullut kosimaan häntä, vastasi Turha-Toivo.

Kamreeri arvioi Turha-Toivoa kiireestä kantapäähän, kohautti sitten olkapäitään ja veti esille pitkän paperiliuskan.

- Oletteko prinssi? kysyi kamreeri.
- En. Sitä ei vaadittu lehti-ilmoituksessa.
- Ei niin, totta kyllä. Nykyään ollaan niin moderneja. Oletteko filosofi?
- Se voi olla lähempänä, sanoi Turha-Toivo.
- Saa luvan kelvata. Saanko vielä nimenne?
- Toivo. Kutsutaan Turha-Toivoksi.
- Kiitän. Odottakaa vuoroanne. Teidät kutsutaan nimeltä mainiten.

Kului tuntikausia, kun kosija toisensa perästä esitti asiansa. Oli monenlaista yritystä, oli härveliä jos jonkinlaista, suuria ajatuksia, runoja ja temppuja, vakavaa ja huvitusta. Paikalla oleva yleisö ilmaisi usein ihastustaan huudahduksin ja taputuksin, vieläpä kuninkaan katsekin terästäytyi monesti. Kamreeri piti kuitenkin silmällä yksin prinsessaa, joka varsin pian jokaisen kohdalla alkoi haukotella, ensin salaa, sitten vähemmän salaa, ja lopulta, jos kosija ei siihen mennessä ymmärtänyt lopettaa, aivan avoimesti, jolloin kamreeri puuttui asiaan ja kuulutti seuraavan kosijan olevan vuorossa. Turha-Toivosta oli hauska katsella esityksiä ja häntä melkein harmitti, ettei prinsessa kiinnostunut yhdestäkään, niin mainioita olivat monet aikaansaannokset.

Päivä oli jo kallistunut iltayöhön, kun prinsessan eteen astui ritari hohtavassa haarniskassa. Hän pudotti kädestään säkin, joka avautui paljastaen kokonaista yhdeksän katkaistua lohikäärmeenpäättä, joilla jokaisella oli erilainen irvistys.

– En ole mikään puhuja, vaan toimen mies, sanoi ritari. – Olen surmannut valtakuntaanne uhanneen yhdeksänpäisen lohikäärmeen. Tässä ovat sen päät, eikä sitä ole surmannut kukaan muu kuin minä!

Ritari sai huomattavat suosionosoitukset ja kuningas hyrisi tyytyväisyyttään, mutta prinsessa sanoi: – Onhan noita tapettu maailman sivu. Sitä paitsi päät likaavat lattian!

Tosiaan, niin oli tehty, jouduttiin myöntämään, ja kamreeri kuulutti seuraavan. Esille astui kirjajaan viittaan sonnustautunut pujopartainen mies, jolla oli sormuksia sormissaan jopa enemmän kuin kuninkaalla.

– Teidän Majesteettinne, rakastettava prinsessa! Pyydän teitä katsomaan kädessäni olevaa neulaa. Asetan sen kärjelleen seisomaan lattialle tällaiseen pieneen kivenrakoseen. Kas näin. Seuraavaksi ihmeelliset rakentajani pystyttävät sen päälle kokonaisen tornin, ennen kuin ehditte sanoa kovin pitkää lausetta.

Niin vain kävi, että kymmenen sinisiin haalareihin pukeutunutta miestä rakensi neulan päälle tornin, eivätkä he sanoneet koko aikana muuta kuin ”hop, hop”. Kun pujopartainen kumarsi, hän sai myrskyisät suosionosoitukset ja kuningas mittaili tornia peukalollaan. Mutta prinsessa nojasi käteensä ikävystyneen näköisenä ja sanoi:

– Onhan noita rakennettu. Muistan kuulleen jostakusta, joka rakensi neulan päälle kokonaisen palatsin.

Pujopartainen hymyili hämmentyneenä.

– Hän oli isoveljeni. Mutta siinä tapauksessa oli kyse oikein kuningattaresta!

Kamreeri otti esiin listansa, joka oli käyty läpi yhtä nimeä lukuun ottamatta.

– Turha-Toivo, filosofi!

Kukaan ei ilmoittautunut. Kamreeri sanoi uudestaan, hivenen painokkaammin. Mitään ei tapahtunut. Kun kamreeri kolmannen kerran lausui kovalla äänellä ja polki jalkaansa, Turha-Toivo heräsi. Häntä oli ruvennut väsyttämään ja hän oli kääriytynyt silkkimattoon.

– Onko jo minun vuoroni? hän kysyi.

– On, on, vakuutettiin monesta suusta.

Turha-Toivo nousi esille, otti kirveensä ja halkonsa ja astui valtaistuinten eteen.

– Herra kuningas, korkea-arvoinen valtakuntamme valtias, ja prinsessa, sydämeni valtiatar, olen tullut täyttämään ilmoituksessa vaaditun asian, tekemään jotain, jota kukaan ei ole koskaan tehnyt, ja sen tehtyäni, menemään naimisiin prinsessan kanssa.

Turha-Toivo kiskaisi kultaisen jakkaran prinsessan jalkojen alta, asetti halon sen päälle, heilautti kirvestään – ja halkaisi halon.

– Näin, arvoisa kuningas, jalo prinsessa, olkaa oikeamieliset tuomarini. Enkö olekin täyttänyt vaatimuksen, sillä ei kukaan ole koskaan aikaisemmin halkaissut tätä halkoa?

Kuningas ja yleisö tyrmistyivät ihan mykiksi, mutta prinsessan silmät säihkyivät ihanasti.

Kun kamreerikaan ei keksinyt mitään sanottavaa, astui esille äskeinen pujoparta.

– Niin varmaan, mutta ei kukaan ole koskaan aikaisemmin rakentanut tuota tornia tässä valtaistuinsalissa! Olen siis minäkin tehnyt yhtä ennenkuulumattoman teon!

– Eikä kukaan ole aikaisemmin surmannut tuota lohikäärmettä ennen minua! huusi ritari.

Se on kyllä aivan totta, supateltiin yleisössä. Kamreeri oli vaivaantunut, prinsessan pettymys näkyi hänen kasvoiltaan ja kuningas oli miltei pillahtamaisillaan itkuun. Mutta Turha-Toivo viittasi kädellään kaikki hiljaiseksi ja sanoi:

– Älkööt kuningas pilatko silmiään, älköönkä prinsessa olko pahoilla mielin! Tosin ovat kanssakilpailijani oikeassa, sillä jokainen täällä on vuorollaan tehnyt teon, jota kukaan toinen ei ole juuri täällä juuri tänä aikana tehnyt. Olemme siis kaikki tehneet ennentekemättömiä, yleisökin, prinsessa, vieläpä kuningas itse. Mutta prinsessa kuuluu sittenkin minulle, sillä ei ikimaailmassa ole kuultu, että joku olisi yrittänyt saada prinsessaa omakseen halkoa hakkaamalla!

Ei ollut semmoista kuultu, ei, oli kaikkien myönnettävä. Niin siinä kävi, että Turha-Toivo ja prinsessa menivät enempää hakkailematta kihloihin ja häät määrättiin pidettäväksi kahden viikon kuluttua. Kuningas lähetti vaunut hakemaan Turha-Toivon vanhemmat, ja muurarit linnassa uurastivat rakentaakseen täsmälleen samanlaisen uunin kuin oli ollut hänen kotonaan.

Takaperoinen prinsessa

Olipa kerran pieni valtakunta, jossa kuitenkin oli oma kuninkaansa ja hänellä oma kuningattarensa. Heillä oli tytär, ainokainen, joka oli valtakunnan prinsessa. Hän oli nuori ja kaunis ja hän oli, uskokaa vain, saanut hyvän kasvatuksen, parhaimman, mitä siinä osassa maailmaa saatettiin tarjota, eikä se ollut ihan vähän. Mutta sulhasta ei hänellä ollut. Maailmassa oli useita kuninkaita ja prinssejä ilman puolisoa, joten tieto siitä, että tässä valtakunnassa oli vielä naimaton prinsessa, oli levinnyt laajalti. Kosijoita oli riittänyt aikanaan, mutta mikään aiotuista tai toivotuista liitoista ei ollut toteutunut. Vikaa ei valtakunnassa tohdittu etsiä kosijoista sen paremmin kuin prinsessastakaan, mutta yleisesti tiedettiin, että prinsessa oli jotenkin takaperoinen ja että hän tuli vuosi vuodelta aina vain takaperoisemmaksi.

Niin, prinsessa kävi nukkumaan aamulla, heräsi illalla, hän valvoi yöt ja nukkui päivät. Hän söi jälkiruoan ennen pääruokaa ja aamiaisen hän nautti illalla ja illallisen aamulla. Hän taputti konsertin alussa, muttei koskaan lopussa. Hän arvosteli taidetta näkemättä, eikä sanonut mitään sitä nähtyään. Mutta kaikkein kummallisinta oli se, että prinsessa myös puhui takaperoisesti. Hän ei ainoastaan sanonut hitaita asioita nopeasti ja nopeita hitaasti, vaan hän puhui ihan nurinkurisesti. Hän aloitti lauseen lopusta ja lausui sanat lopusta alkuun. Siitä oli se etu, että heti tiedettiin, kysyikö hän jotain vai komensiko hän, mutta muuten hänen puheestaan ei saatu mitään selvää, ja kaikkein vähiten sitä ymmärsivät hänen vanhempansa. Oli perustettu ministeriö, jonka yksinomaisena tehtävänä oli kääntää kaikki, mitä prinsessa sanoi, ja moni virkamies teki pyöreitä päiviä, mutta silti he olivat parhaimmillaankin vähintään kaksi viikkoa jäljessä.

Kun prinssit ja kuninkaat kävivät kosimassa prinsessaa, keskusteluissa oli aina mukana viisi tulkkia. Silti torjutut kosijat panivat epäonnistumisensa prinsessan syyksi ja levittivät ulkomailla ilkeitä juoruja.

- Enhän voi ottaa vaimoa, jonka puheesta en saa mitään selvää! tuhahti moni kosija.
- Minulle sopii hyvin, etten ymmärrä mitään vaimoni puheesta, sanoi yllättävän moni.
- Eikö hän voisi muuttua? Tämä on oikeastaan ainoa vika hänessä, mutta ei aivan mitätön vika...totesivat yhdet.
- Kyllä minä opetan yhden tyttösen tavoille ja puhumaan kunnolla, lupailivat toiset.

Kuultuaan kosijoidensa suusta tämmöisiä toteamuksia prinsessa ilmaisi päätöksensä eleellä, jonka kaikki ymmärsivät: hän puisti päätään. Niin sai jokainen kosija lähteä ilman prinsessaa ja valtakunnassa totuttiin jo ajatukseen, ettei prinsessa koskaan huolisikaan ketään.

Kerran sitten saapui valtakuntaan jälleen eräs prinssi. Hän oli kiertänyt maailman hoveja tavaten hallitsijoita ja heidän tyttäriään. Mutta kukaan ei ollut kelpuuttanut häntä puolisooseen,

koska hän ei ollut kovin rikas eikä lainkaan komea. Tyhmä hän ei ollut ensinkään, itse asiassa hän oli hyvin viisas, mutta sellaisesta sanoivat maailman prinsessat:

– Tähtientutkijoita ja filosofejia minulla on riittämiin palveluksessani!

Prinssin oma valtakunta oli kaukana. Hän oli tehnyt pitkän matkan, ja hän poikkesi tähän valtakuntaan enemmänkin antaakseen seuralaisilleen mahdollisuuden levähtää. Mutta koska tapana oli, että maan hallitsijaa käydään tervehtimässä, kun saavutaan heidän maahansa, teki prinssi kohteliaisuuskäynnin hoviin. Siellä hänet otettiin vastaan ystävällisesti ja kysyttiin, millä asioilla hän liikkui.

– Olen ollut etsimässä itselleni puolisoa, mutta kukaan kosimistani prinsessoista ei ole suostunut vaimokseni. Nyt matkustan takaisin maahani tuottamaan kansalleni suuren pettymyksen, sillä he ovat luullakseni valmistautuneet viettämään häjäjuhlaa, kun heidän hallitsijansa palaa.

Kun prinssi oli sanonut tämän, syntyi salissa syvä hiljaisuus. Prinssi tulkitsti sen itselleen epäedullisesti, mutta hänen isäntänsä kuningas ymmärsi, että nyt oli syntynyt väärinkäsitys, ja kiirehti selittämään, kun hovimarsalkka ilmoitti prinsessan saapuvan. Kuningasta ja kuningatarta lukuun ottamatta kaikki nousivat seisomaan, mutta vieras notkisti polvensa prinsessan edessä ja ojensi hänelle kultaisen ruusun.

– Sallikaa vieraan kaukaisesta maasta ojentaa Teille tervehdyksenään tämä kukkanen, sillä kukaan niistä, joille se oli aiottu, ei ollut arvollinen vastaanottamaan sitä.

Prinsessa hymyili kauniisti, niiasi ylväästi ja sanoi:

– Sotiik.

Sitten prinsessa meni paikalleen vanhempiensa viereen, eikä irrotanut katsettaan prinsessista, joka ei tiennyt, hämmästyäkö enemmän prinsessan ystävällisyydestä vai puheesta.

Prinssi viihtyi vieraana hyvin koko sen ajan, mikä oli kohteliasta ja sopivaa. He viettivät yhdessä prinsessan kanssa ihania hetkiä, jotka olivat vallan toista kuin seistä eteishalleissa yhtenä kosijana muiden joukossa satojen silmäparien arvosteltavana. Mutta lopulta tuli päivä, jolloin prinssi katsoi nauttineensa vieraanvaraisuutta täyden määrän. Jäähvyäiskäynnillään prinssi antoi ihmeellisiä lahjoja kuninkaalle ja kuningattarelle ja koko hoviväelle suurimmasta pienimpään, mutta prinsessalle hän oli etukäteen toimittanut viestin, kirjelappusen, jossa luki:

”Teidän Kuninkaallinen Korkeutenne, rakastettava prinsessa! Kohdatessamme viisi viikkoa sitten ensimmäisen kerran annoin Teille ruusun, jonka oli takonut parhain maani kultasepistä ja jonka olin varannut lahjaksi prinsessalle, joka päätyisi sydämeni valituksi. Kuten tuolloin sanoin, en ollut tavannut ketään, joka olisi ollut tuon suosion arvoinen. Ojensin ruusun hetken mielihohteesta, kohteliaisuudesta, olihan valtakuntanne viimeinen pysähdykseni ennen pitkää merimatkaa omaan

maahani, eikä minulla enää olisi ollut ketään, jolle olisin voinut osoittaa ystävällisyyttä, jollen olisi osoittanut sitä Teille. Tämän kaiken Te tiedätte. Mutta nämä yhdessä viettämämme viikot ovat saattaneet minut siihen käsitykseen, että lahjani oli aivan liian vähäarvoista. Minua huvittaa ajatus, että olen kiertänyt puoli maailmaa tutustuakseni Teihin; olisinhan voinut aloittaa matkani täältä! Silloin minun ei ehkä olisi tarvinnut jatkaa matkaani yksin – olisipa kenties matkani luonnekin muuttunut.”

Jaettuaan lahjansa prinssi kääntyi lopulta prinsessan puoleen ja polvistui hänen edessään. Prinsessa ojensi kätensä prinssille, ja he nousivat yhdessä. Tämän seurauksena prinssin paluumatka viivästyivät vielä muutamia viikkoja, koska häät oli saatava ensin juhlituksi kunnolla.

Mitä tulee heidän myöhempiin vaiheisiinsa, he elivät onnellisina prinssin valtakunnassa, saivat lapsia ja niin edelleen. Alkua lukuun ottamatta prinssillä ei koskaan ollut vaikeuksia ymmärtää vaimoaan, mutta johtuiko se siitä, että prinsessa oli alkanut puhua etuperoisesti vai siitä, että prinssi osasi puhua myös takaperoisesti, ei kukaan osannut varmuudella sanoa.

Keiju ja hämähäkki

Varhain aamulla, auringon vasta teroitellessa säteitään, metsän sankkaa usvaa halkoi pikkusormeakin pienempi keijukaisprinsessa. Hän kantoi muassaan kahta metsätähden terälehdillä peiteltyä, kulta- ja hopealangoista punottua koria, jotka olivat täynnä helmiä. Helmet olivat kuultavia kuin kastepisarot ja sinisiä kuin ensimmäinen kuunsäde, ja ne oli määrätty vietäväksi suurkuninkaan hoviin mitä kiireimmin. Koska prinsessa ei ollut halunnut herättää kamarineitsytään eikä palvelijoitaan, hän oli lähtenyt matkaan yksin, vaikka korit olivat painavia ja metsän huurut haittasivat lentämistä ja vaikka keijujen ei ole hyvä muutenkaan lentää yksin, ei ainakaan ilman miekkaa.

Sumu ja kantamukset pakottivat keijun etenemään hitaasti ja matalalla, mutta silti lentäminen oli hankalaa pujottelua pensaiden ja oksien seassa. Tärkeintä oli yrittää seurata polkua, mutta sumu oli paikoin niin paksua, ettei polkua voinut erottaa. Monta kertaa oli pakko lentää uhkarohkeasti suoraan edessä olevaan pilveen, kun kiertäminen oli mahdotonta.

Yhteen sellaiseen keiju syöksyi taas päin, kun jokin tarrasi häntä käteen. Hän pääsi irti kylmän tahmeasta otteesta, mutta pudotti toisen korin. Kun hän syöksähti etsimään, samanlainen kosketus toiseen käteen sai hänet pudottamaan jäljellä olleen korin. Kun hän kääntyi irrottamaan itseään, hän huomasi siipiensä jämähtäneen liikkumattomiksi, vaikka hän oli yhä ilmassa. Kun hän koetti tunnustella niitä, hän ei päässyt enää lainkaan liikkumaan vapaasti. Hän oli täysin jumissa.

- Te pudotitte jotain, mutta en tässä sumussa ehtinyt nähdä yhdelläkään kahdeksasta silmästäni, mitä se oli. Oliko se tärkeääkin?

Keiju oli juuttunut hämähäkinverkkoon ja hämähäkki itse puhui hänelle ilkeällä, narisevalla äänellään.

- Olen pahoillani, että verkkoni oli tiellänne, mutta pitäisihän teidän tietää sumussa lentämisen vaarat. Katsotaanpa, mitä oikein päästitte käsistänne, sanoi hämähäkki ja laskeutui lankansa varassa lähelle maanpintaa. – Jos onnistutte pyristelemään itsenne irti, teette minulle vain palveluksen, sillä tuo verkko ei ollut kauhean onnistunut.

Keiju tiesi, että riuhtominen oli viimeinen asia, jota kannatti yrittää, koska silloin vain sotkeutuisi verkkoon entistä pahemmin.

- Oi, teillähän oli kokonaista kaksi koria mukanne! Ja noin kauniita helmiä! Viehättävää, viehättävää, sanoi hämähäkki kiivetessään takaisin ylös. Sen ilmeestä kuvastui tavaton ahneus ja pahuus ja kuola valui sen terävistä leukapielistä. – Taidatte olla jonkin sortin aatelinen, ehkäpä oikein prinsessa?
- Olen kuka olen, vastasi keiju.

- Noin kallista lastia ei ihan vähäarvoinen pääse yksinään kuljettelemaan. Teitte hölmösti, teitte hölmösti, kun ette antanut sotilaiden viedä niitä. Sotilaille ei olisi käynyt noin!
- Olen prinsessa, olette oikeassa. Ja nyt, herra hämähäkki, pyydän teitä päästämään minut vapaaksi, jotta voin poimia helmet ja jatkaa matkaani. Palkkioksi lupaan teille yhden helmen.

Hämähäkki nauraa räkätti karmeasti.

- Minä olen rouva, Teidän Korkeutenne, rouva! Ja kylläpä te prinsessa olettekin, kun noin helposti jakelette helmiä. Mutta minä pidänkin kaikki helmet itse!
- Pitäkää sitten, en minä voi sille mitään. Mutta pyydän teitä, armollinen rouva, päästäkää minut nyt menemään! Aivan kohta minua ruvetaan etsimään, jos en saavu perille tai edes palaa kotiini.
- Teidän Korkeutenne ei ehkä tiedäkään, että aamu-usvaan kadonneita etsitään kaikkein vähiten, käkätti hämähäkki. – Etsijät luovuttavat nopeasti.
- Hyvyytenne palkittaisiin runsaasti ja teitä kohdeltaisiin ystävänä, sanoi keiju. – Helmet ja korit kavaltavat teidät, jos teette jotain pahaa tai yritätte hyötyä niistä.
- Niille löytyy markkinoita, joista keijut eivät tiedä. Yksikään lajitoverini ei paljasta mitään keijuille ja pienemmät me pelottelemme hiljaisiksi.

Samassa paikalle liihotteli kaksi perhosta, jotka jäivät katselemaan siipiään läpytellin.

- Voi, voi, prinsessaa, voi kauheaa kohtalooan, perhoset huudahtivat.
- Auttakaa minua, pyydän! Muuten hämähäkki syö minut, huusi keiju.
- Auttakaa vain, hämähäkki ilkkui. – Syöksykää apuun!
- Voi kaunista prinsessaa, voi kauheaa kohtalooan!
- Auttakaa minua, hyvät perhoset, hakekaa nopeasti apua!

Perhoset laskeutuivat kuusentaimelle, jolle hämähäkki oli kiinnittänyt verkkonsa toisen pään.

- Voi ihanaa prinsessaa, voi surkeaa kohtalooan, valittelivat perhoset.
- Rakas rouva hämähäkki, saat minusta suuret lunnaat, sanoi keiju.
- Kaikkina elämäni pitkinä vuosina olen syönyt prinsessejä ja prinsessoja enemmän kuin yhden kuningaskunnan tarpeiksi, sanoi hämähäkki. – Kätkin heidän siipensä kuivien lehtien ja neulasten sekaan, ja katselin niitä kuunvalossa, jossa ne kiittelivät ihanasti. Jos joskus jouduin valitsemaan elämäni ja kuoleman välillä, tarjosin siipiä hengestäni; ne kelpasivat nirsoimmallekin noidalle!

Keiju tähyili hädissään joka suuntaan, mutta missään ei näkynyt mitään tai ketään, joka olisi voinut auttaa.

- Sumu hälvenee kovin hitaasti tänä aamuna, totesi hämähäkki. – Syksy on taas päivää pitemmällä.
- Eikö kukaan kuule? Eikö kukaan voi auttaa? huusi keijukaisprinsessa.
- Voi, voi, prinsessaa, voi julmaa kohtalooan!
- Sumu tukahduttaa äänenkin, sanoi hämähäkki. – Niin petollista on sumu. Niin petollista, että sen suojissa voi kasvissyöjäkin maistaa lihaa!

Sitten hämähäkin ääni muuttui matalaksi ja surisevaksi muminaksi, niin ettei siitä saanut selvää. Sen silmät tuijottivat keijua herkeämättä, mutta samalla ne pyörivät niin villisti, että keijua alkoi pyörryttää. Sen kaksi etummaista, piikkisten karvojen peittämää raajaa vispasivat kiivaaseen tahtiin ja kuusi muuta liikuttivat sitä keijua kohti. Keiju näki perhosten istuvan ja katselevan kauhistuneina, kun hämähäkki hetki hetkeltä lähestyi häntä. Hämähäkki otti lujan otteen siitä seittilangasta, joka johti suoraan keijuun ja kiihdytti vauhtiaan. Keiju riuhtoi ja vääntyili, mutta joutui vain tiukemmin verkon vangiksi. Ja hämähäkki hymyili kammottavasti.

Yhtäkkiä keiju huomasi olevansa maassa! Verkon säikeet liehuivat riekaleina ja korkealla lankojen toisessa päässä hämähäkki kirosi hurjasti.

- Sinä kirottu, tyhmä eläin! Pilasit ateriani! Tyhmä, tyhmä, tyhmä!

Kun keijukaisprinsessa katsoi ympärilleen, hän näki pienen metsäjäniksen istahtavan vähän matkan päähän ja höristelevän korviaan. Se oli juossut polkua pitkin ja rikkonut hämähäkin verkon.

Suloisesti keiju lennähti jäniksen luo.

- Etpä taida tajuta, kuinka hienon työn teit, jänönpoika, sanoi keiju ja kosketti jänistä otsaan. – Panen sinuun merkin, niin että milloin ikinä joudut pulaan, jokainen keiju, joka näkee sen, auttaa sinua.

Jänis lähti juoksemaan, keiju kohosi siivilleen ja suunnisti kohti aurinkoa, mutta perhoset istuivat taimen nokassa ja sanoivat:

- Voi pientä prinsessaa, voi, voi, kohtalooan!